

Nro.

MAGYAR MERKUR

1789-dik esztendőben.

Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel.

Szombaton Szent - György - Havának 11-dik Napján.

Hadi tudósítások.

Zemlincből Mártius. 29én. Vajha atyánk Hadik F. M. Urat mentül előbb szemlélhetnénk; ezen kegyes ősz, népünk szívét régen meg-vette, minnyáján óhajtva várjuk azt a' szerentsés órát, hogy első mozdulásunkat komandója alatt vitézi vitézetünkkel meg-tehefsük; és nékie ősz fején lévő koronáját gyémántokkal meg-tündököltethesük. — A' szörnyű nagy víz egészen a' szőlők alatt vagyon, a' vízi bätteriaák (ágyúzó sántzok) a' vízben állanak, mely miatt nagy károkat is szenvednek, mivel fok álliszádák (hegyes karók), már el-úíztak, és a' sántzok dűledeznek. Víz apadásával ezeket mind kevés munkával helyre fogjuk állítani. — A' Török fajak már kezdenek patrolérozni, hasonlókép a' mieink. Egy *Fregatta* Zemlinnél a' Duna közepén 12 ágyúval

áll és *observál*, a' többit is már bé-fogják állítani. — Tegnap egynéhány száz Spáhik, jukokkal és *provizs* szekerekkel érkeztek - bé Belgrádba; 19én egy Török szökött által Belgrádbul ide, kívánta magát azonnal a' komandirozóhoz F. M. L. Braunhoz vezetetni; onnan pedig hogy ő mentül előbb a' Császárhoz vitettefsék, mivel különös titkot fogna a' Császárnak jelenteni, és egyébnek nem; azért azonnal póstán elküldtetett a' komandérozó Lovaság - Generálissához Kinszky Grófhhoz. A' többit el-kell várni. — Áprilisnek 12én *Vurmzer* Húszárok innén meg-indulnak, 2 divíziók fognak feküdni *Kubinban*, 3 *Ujpalánkán*, és az egész tábori sereg el - osztva helységekben fog állani. Ez lészén a' táborozás helyett, és talám oly véggel, hogy midőn szükséges lesz által menni, és valamihez kezdeni, innen is jobban ki - telhetik — *Zemlinben* maradnak *Eszterházi Antal* és *Dalton* gyalog Regimentek, *Löbkovitz* és *Modena* könnyű lovasok (*Cheaux Legers*).

Móldvából. A' közelebb múlt hónapnak 3án az Orosz seregnek nagyobb része, melly a' télen által *Jászban* volt szállva, *Gallatz* felé indult. 5én az a' gyúk következtek. A' Fő Vezér *Románzov* Gróf meg akkor *Móldvának* fő városában mulatott, a' hol nem régen minden lakosokat fel-iratott. A' *Móldvaiak* ezen nem kevésbé szeppentek-meg, mivel féltik, hogy a' *Conscriptio* a' rekruta-szedést fogja magával hozni. — Meg-bizonyosodik az a' hír, hogy a' Törökök, a' kik minapában a' *Kóburg Hertzeg* seregének szélső őrizetjét háborgatták vala, mindenestül ki-költözködtek *Móldvából*.

Bánátból. A' Bánáti hadi seregeknek nagyobb része *Pántsova* meg *Kubin* között fog állani, és egy jókora osztályok a' *Mihálydi* (*Mehádiai*) bér-járás fog-

fogja el-állani, a' hol nagyon szaporodnak az ellenségek. A' fő igazgatójokon kívől a' Bánátitábori seregeknek 3 Fő Vezér - Hadnagyaik (*Feldmarsallieutenants*) és 9 Generál májorjaik vagynak. — Márt. 19én a' Temesváron fekütt *De Vinz* 3dik batallijona ki-indult az *Almás* felé. Az *Új-Orsovai* Törökök legújabb vagyonyokkal együtt a' várbul ki; költözködni kezdenek bellyebb az országba Meg - kérdettetvén némelly útaxó kereskedőktől: miért szaladnának vissza olly korán? azt felelték: hogy az *Uj-Orsovai* erősség veszedelemben feregna, mert a' hitetlenek azon vólnának, hogy mindenfelől körül vegyék és szorongassák azt; melly meg-fogna történni mihént az Erdélyi seregek *Csernestnél* és azon a' tájékon megállapodnának. — A' mi *Suppáneki* és *Ó-Orsovai* szélső őrizetink békével vagynak, és ritkán látnak ellenséget.

Horváth ország. Sok jeles találmányok, mellyek az emberi nemzetnek javára szolgálnak, a' kegyetlen hadnak köszönhetik léteket. Hogy az eleség kevesebb költséggel 's munkával hordathasson a' *Móldvai* tábori sereghez, *Kóburg Hertzeg* a' hajózhatatlan Szeret folyó vizét ki-tisztíttatta és hajózhatóvá tette, úgy hogy mostanában ezen a' folyó vízen költöztet minden, *Móldva* országban alá a' *Kóburg Hertzeg* hadi népéhez, melly ennek a' víznek mentében elébb indul. *Horváth* országban Márt. 28 - án mentek leg-először hajókon a' *transportok* *Szluin* felé, melly által a' mezsei gazda fokot nyer, mivel a' feneketlen rosz úton nem kényszerítettik *forspan* adni. Ezen helyes gondolatot köszönhetjük *Tauserer* Báro Úrnak. Ő az a' ki a' fának rendkívül való szűkében a' szomszéd *Ozail* helysegből, a' *Kulpa* vízen talpokat botsátott *Károlyvárra* a' *Horváth* országai fő szállásba. Mostan

pe-

pedig személyesen 12 közép-szerű hajókon, melyek borral és zabbal vagynak meg-rakva, a' soha hajóval nem járt *Koránna* folyó vizén fel-felé evedzik, és vízfsza-jövet fát fog magával hozni, melly annyira meg-fogyott, hogy szegényebb emberek, főzésre és fűtésre asztalokat és ágyokat égettek-el. Szluin tájéka kevesebb panasz lészzen az eleségnek terhes költszétése eránt. A' Szluini határ-szélekről iratik: hogy az időnek fordulásával Áprilisnek 15én a' két ellenséges várak, Bihats és Czettin előtt fognak állani a' Szluini vég-helyi katonáink, a' kikhez mind úntalan, a' karmelley rofszak légyenek is az utak, fok hadi szerek és nehéz ágyúk érkeznek.

Zengről. Az ujonnan érkezett 36 Montenegríták egy-általlyában nem akartanak más móddal a' szabad szeregnél katona-szolgálatot tenni, hanem ha meg-engedtetnék, hogy nemzeti öltözzetekben, melyben jötenek járhasanak. Nem régen maga a' Fő Hadnagy Vukásovits meg-látogató azokat a' Kázárnában, jó ital bort nyújtata nékiek, és a' mellett olly eszesen tudta fel-tételekről le-téríteni, hogy leg-ottan vezérjeknek kedvére járanak, nemzeti ruhájokat le-veték, a' Magyar nadrágot fel-öltözték és a' dolmányt vállalkra veték.

Bétsből. Ő Felsége, Konstantzinápolyban fogva tartatott szegény katonáinak forfokról aggódván, nem szűnik-meg azoknak gondjokat viselni, és már harmad izben a' kamara-fizető tiztségnak parantsolatot adott, hogy ujonnan 15000 forintokat valamelly pénzváltónak Konstantzinápolyba küldjön. Először 10000, másod izben 12000 forintok küldettettek, szükségnek pótolására, holott minden nemzeti törvény ellen a' szabadságnak leg-kisebb árnyékát is drága pénzzel kell fizetniek, jóllehet a' török foglyok nálunk leg-

jobb tartásokról beszélhetnek. Úgy látszik, hogy a' Szultán nem sokat gondol vélek, mivel talám azt sem tudja, mekkora veszteséget szenvedett emberekben és tartományokban az előbbeni táborozáskor. Moldva több erős várakkal együtt más Urak birtokába jutott, kiváltképen Otkakov és Khotim; de mindazáltal mind eddig a' kerefsztyének győzőjének nevezi magát.

Velentzéből írott levelek azt a' költött hírt, hogy a' Velentzei követ Konstantinápolyban a' hét tornyok nevű várába fogságra vettetett volna, vagy másokként, bűtsúzás nélkül elment volna, elégképen meg-táfolják. A' Velentzei szabad Közönség valamint tavál, úgy az idén is egyik hadakozó félnek részére sem akar hajlani, és a' feregeknek által menését az ő tartományain nem akarja előbb meg-engedni, míg írásban nem fog meg-kérettetni. Ugyan az illeti a' Törököket is. Ezen végezést alig ha nem az okozta, hogy az idén Orosz hajó feregek nem fognak megjelenni a' közép tengeren.

Szebenből April. 3 án. A' mi határ széleinken tsendességben vagyunk minden. A' komor idő, melly egész Mártiusban folyvást tartott, és a' magas hó a' hegyeken eddig akadályoztatták az ellenségeskedésnek ki fakadását. Hadi feregeink a' határ-széleken öszvevonattattak és minden esetre készen állanak. — Minden Orosz Regimentjeféle *Rikhard* Kompániája Boizára a' Vörös Toronyi Pafszus felé indult volna, és a' hadi feregnek parantsolatja ki-adattatott volna, *Rikhard* Kapitány, a' ki az utolsó táborozásban jeles viselésével szép névre 's hírre kapott, e' következő rövid de fontos intéssel szólítja-meg Kompániáját: — „Az én Kompániám a' tavali hartzra-kelemben *Priporánál*, *Sybliánál*, és *Argys* útjában megbizonyította, hogy Regimentjének dítóságát, mellyet vé-

vérevel olly drágán szerzett magának, fenn-tudja tartani; és a' melly nem kevésbé dítseretre méltó, hogy borostyán kofzoruit rendetlenséggel és prédálással meg nem fertéztette. Reménylem, hogy új igazgató Vezérek alatt is nem fogtok el-felejtkezni arról, hogy Jósefnek bajnoki vagytok; hogy ollyan Nemzettől származtok, a' mellynél a' vitézség atyai örökség; hogy Hazátoknak örökös ellenségével viaskodtok, hogy azoknak a' Vitézeknek testvérjei vagytok, a' kik ama dítso napon *Kollinnál* marokba szorított ki-vont karddal az ellenség közzé rohantak; hogy a' derék gyonkatona inkább meg-hal, hogy sem szégyent valljon. A' hartznak leg-nagyobb zendülésében e' kettő között: győzdelem vagy halál közt légyen választásunk.

A' nagy foglaló pénz és a' Török háborúban nyerhető szép prédának reménvsége, a' Német fejedelmeknél és Hertzegeknél szolgáló katonákat arra vette, hogy csoportosan szöknek-el Uralkodójiktól és a' határ-széleken által-jöven, Császári szolgálatba szegődnek. A' Szakfizoniai Választó Fejedelemnek tulajdon vasas Regimentjétül nem régenten 36 közlégények egy al-tisztel együtt lovaftul és sizerszámoftul a' Cs. K. földre által-szöktek és leg-ottan Cs. hadiszolgálatba állottak. Ugyan ezt próbálták azután 7 legények; a' kik útol érettettek és bőrökön vették szökéseknek jutalmát.

Elegyes tudósítások.

Lengyel ország. Márt. 14én adatott jelentő-írásra az Orosz követ két nappal azután következőképen válaszolt: Minekutánna a' Felséges Császár Aszfzonymnak alól-írt tellyes hatalmu követje a' 14 én tett panaszokat értette volna, jelenti, hogy sietve meg-írta és rá-kérte az igazgató Vezéreket arra, hogy a'

do-

dolog meg-vizsgáltság és a' vétkefek keményen megbüntetésének, és nem kételkedik, hogy a' kommissio fel-állított legyen már. Az alól-jegyzett erősíti hogy az ő Felséges Császárnéja távol vagyon attól, hogy katonáinak meg-engedje, hogy rendetlen viselésük által a' szabad Közönségnek felsőségét és a' lakosoknak méltó betsületeket meg-sérthessék; reményli tehát, hogy az öszve-gyűlt Rendek olly parantsolatot fognak vezérjeiknek küldeni, mellyek azon kívül hogy a' határ széleknek óltalmazására tzeleznak, a' N. Rendek barátságáról a' Császár-Afzsfzonyhoz tegyenek bizonyosságot, a' millyent a' Cs. Afzsfzony tart a' Királynak és a' szabad Közönségnek javára. *Orosz ország* hadat visel, *Lengyel országban* eleséget és abrakot vetetett, és valaminthogy lehetetlenség sok népet és házak nélkül tartani; szintűgy nem tehető, hogy olly nevezetes rakásra gyűjtött eleséget kevés nép őrizze. Ebből a' barátságos nemzetek között szokott kedveségből természet szerént az is következik: hogy a' levelezés, a' Kurirok járása kelése, és az eleségnek hordatása inkább segitteesék, hogy sem meg-akadályoztassék, és midőn az eleség mellé kevés őrizet adatik, nem kellene azt annyiba tartani, mintha seregek rohantak volna-bé. Minthogy ezen közöfségnek fenn tartására *Kiou és Mólva* között, szükséges ha nagyott nem akarnak kerülni, hogy *Lengyel országnak* egy darabját ériék a' seregek; reményli az alól jegyzett hogy az egyességek és barátságnak fenn-tartására a' felséges szabad Közönség ez eránt valamit meg-fog határozni. Varsóban. — *Stakelberg Gróf.*

A' Cs. K. Fő Hadnagy *De Linny (De Ligne)* Hertzeg, *Vielohorszky* Kapitányal az Már. Varsóból visszsa tért Bétsbe, és *Ponyatovszky* Fejedelem a' Királynak unokája hasonlókép induló félben vagyon Béts

Béts felé. Varsóban 11 napokig tartott mulatásakor a' Királytól brillantokkal ki-rakatott tsillagot és 9 nyerges lovakat nyert ajándékba. Ezen alkalmatosságnál a' Király kérdé unokáját, ki-szolgált volna ötlet leg-jobban a' táborba-szálláskor. „Az én öreg Húszárom, felele a' Fejedelem, a' ki a' hartzolás közben meg-szabadított engemet. „A' Húszár elő-hivat-taték, és a' Király 27 aranyokkal tele erszényel megajándékozta, további hűségre való serkentésnek okáért, és hogy az ifjú fejedelemnek gondját viselje, mellyért tovább is meg-nem fog tagadtatni tőle a' jutalom.

Hadik Grófot jövő hétre várjuk Pestre. **Laudon** alkalmatint fel-gyógyult; e. m. f. hónap 6án kün kotsizott. Az egész télen e' vala ezen Vezérnek a' maga szobájából való első ki-lépése.

Britannia. A' Londoni levelek még telve vannak az innepi örömnök le-írásával, mellyet az egész nép a' Királynak szerentséssén helyre hozott egészségre végett minden módon ki-nyilatkoztat.

Svédzia. A' fegyveres **Dalekarliaknak** első osztálya, melly 3200 emberekből áll, a' Székes fő városhoz közel el-érkezett és a' Királyi palotába Drottingholmba szállott. A' Finnlandi hadi seregtől nemelley tiszték, a' kik a' múlt táborozásban a' Királynak engedetlenek voltak, mint foglyok hozattattak a' fő városba. — A' hadakozásnak folytatására minden kézfűletek meg-tétetnek. A' Vitézlő Renden kívül a' többi három Rendekek tellyes igyekezettel segítik a' Királyt. A' néptelen **Pinnlandia** ajánlotta magát arra, hogy 30000 emberekből álló hadi sereget akar fel-állítani a' határ-széleknek óltalmazására, 's a' mellett eleséget a' Svédziai táborba hordani.

P E S T E N N,

Nyomtatott Patzkó Ferentz' betűivel.